

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
شورای برنامه ریزی آموزشی و درسی علمی - کاربردی

مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس
دوره کارشناسی حرفه‌ای
فرش - بافت و رفوگری

به روش اجرای ترمی و پودمانی

گروه فرهنگ و هنر

این برنامه به پیشنهاد گروه فرهنگ و هنر در جلسه ۲۰۶ مورخ ۱۳۹۱/۷/۱۶ شورای برنامه ریزی آموزشی و درسی علمی - کاربردی مطرح شد و با اکثریت آراء به تصویب رسید. این برنامه از تاریخ ابلاغ برای موسسات و مراکز آموزشی علمی - کاربردی که مجوز اجرای آن را دارند قابل اجرا است.

بسمه تعالی

برنامه آموزشی و درسی دوره کارشناسی حرفه ای فرش - بافت و رفوگری

تصویب جلسه ۲۰۶ مورخ ۱۳۹۱/۷/۱۶ شورای برنامه ریزی آموزشی و درسی
علمی - کاربردی

شورای برنامه ریزی آموزشی و درسی علمی - کاربردی در جلسه ۲۰۶ مورخ ۱۳۹۱/۷/۱۶ براساس پیشنهاد گروه فرهنگ و هنر برنامه آموزشی و درسی دوره فرش - بافت و رفوگری را مطرح و تصویب کرد. این برنامه از تاریخ ابلاغ در موسسات و مراکز آموزشی علمی - کاربردی که مجوز اجرای آن را از دانشگاه جامع علمی - کاربردی اخذ نموده‌اند، قابل اجراست.

رأی صادره جلسه ۲۰۶ مورخ ۱۳۹۱/۷/۱۶ شورای برنامه ریزی آموزشی و درسی علمی - کاربردی در

خصوص برنامه آموزشی و درسی کارشناسی حرفه ای

فرش - بافت و رفوگری

صحیح است. به واحدهای مجری ابلاغ شود.

عبدالرسول پور عباس

رئیس شورای برنامه ریزی آموزشی و درسی علمی - کاربردی

رونوشت:

معاون محترم آموزشی دانشگاه جامع علمی کاربردی جهت ابلاغ به واحدهای مجری.

علیرضا حمالزاده
دیر شوای

برنامه ریزی آموزشی و درسی علمی - کاربردی

عیسی کشاورز
سرپرست دفتر

برنامه ریزی آموزشی مهارتی

رجعلی بوزوئی
نائب رئیس

شورای برنامه ریزی آموزشی و درسی

مورد تأیید است:

دوره کارشناسی حرفه ای فرش - بافت و رفوگری

شماره صفحه

فهرست مطالب

.....	فصل اول
مشخصات کلی برنامه آموزشی	
.....	مقدمه
.....	تعریف و هدف
.....	ضرورت و اهمیت
.....	قابلیت‌ها و مهارت‌های مشترک فارغ‌التحصیلان
.....	قابلیت‌ها و توانمندی‌های حرفه ای فارغ‌التحصیلان
.....	مشاغل قابل احراز
.....	ضوابط و شرایط پذیرش دانشجو
.....	طول و ساختار دوره
.....	جدول مقایسه‌ای جهت‌گیری نظری و مهارتی دروس بر حسب ساعت
.....	جدول استاندارد تعداد واحدهای درسی
.....	فصل دوم
.....	جداول دروس
.....	جداول دروس عمومی
.....	جدول دروس مهارت‌های مشترک
.....	جدول دروس پایه
.....	جدول دروس اصلی
.....	جدول دروس تخصصی
.....	جداول «گروه دروس» اختیاری
.....	جدول دروس آموزش در محیط کار
.....	جدول ترمیندی
.....	جدول مشخصات پویمان
.....	جدول نحوه اجرای پویمان
.....	فصل سوم
.....	سرفصل دروس، ریز محتوا و استانداردهای آموزشی در مرکز مجری
.....	فصل چهارم
.....	سرفصل دروس و استانداردهای اجرای آموزش در محیط کار
.....	کاربینی
.....	کارورزی ۱
.....	کارورزی ۲
.....	ضمیمه:
.....	مشخصات تدوین کنندگان

فصل اول

مشخصات کلی برنامه آموزشی

دوره کارشناسی حرفه ای فرش - بافت و رفوگری

مقدمه:

فرش دستباف هنر و صنعتی بومی و قدیمی در کشور ما است که با فرهنگ و سنت‌های اصیل اقوام ایرانی عجین و درهم تنیده است، به لحاظ اقتصادی این هنر - صنعت در یک دهه قبل و بعد از صنعت نفت دومین کالای اقتصادی ارز آور بوده و یکی از مزیت‌های نسبی آن تولیدی است بدون وابستگی به خارج که همه ابزارها و تجهیزات مورد نیاز آن در داخل کشور تولید و عرضه می‌شود و بی نیاز از واردات است. دانش فنی و مهارت تولید در سیکها و تکنیک‌های مختلف بافت نیز در داخل کشور به متنوعترین شکل وجود دارد و از این بابت در شرایط کنونی، تنگناها و تحریم‌های اقتصادی بر روی این هنر- صنعت اصیل در حوزه اقتصاد مقاومتی بسیار می‌توان تکیه کرد. تربیت نیروی متخصص و کارآمد و خلاق در این حوزه در بخش‌ها و گرایش‌های هنری، فنی و مهندسی، اقتصاد و بازارگانی ضمن تکمیل هرم شغلی، در بهره‌وری تولید و شکوفایی و توسعه این بخش تأثیر بسزایی خواهد داشت.

مقطع کارشناسی حرفه ای بافت و رفوگری فرش دستباف در چارچوب نظام آموزش‌های علمی- کاربردی طراحی شده است که در فرآیند طراحی و تدوین این برنامه از طریق تجزیه و تحلیل مشاغل مرتبط با چله دوان، بافت‌گی و رفوگری فرش شامل کاردانهای فرش دستباف، سرپرستان کارگاه‌های مختلف فرش، رنگرزی، طراحی و نقشه فرش و مربيان آموزشی در دوره‌های مهارتی کاردانش و مشاغلی از این دست بهره کافی گرفته شده است. امید است که با اجرای دقیق این برنامه‌ها در مدت کوتاهی نقیصه بافت فرش‌های بی کیفیت صرفه جویی اقتصادی برای کنترل و احیاء نمونه فرش‌های مستعمل مرتفع شده و با تربیت دانشجویان توانمند، خلاق و هنرمند، کیفیت تولید نقشه‌های فرش دستباف را در مناطق کشور اصلاح و ارتقاء باید.

تعریف و هدف:

دوره کارشناسی حرفه ای بافت و رفوگری فرش دوره ای است که در قالب نظام آموزش‌های حرفه ای علمی- کاربردی طراحی گردیده و منجر به کسب مهارت‌های لازم علمی و عملی در ابعاد فنی و هنری طراحی فرش دستباف در سطح کارشناسی حرفه ای بوده و فارغ‌التحصیلان این رشته به تنها ی قابل خواهند بود مستقیماً در تولید و مرمت فرش‌های جدید به کسب و کار مستقل دست زند.

ضرورت و اهمیت:

هنر صنعت فرش دستباف یکی از حرفه‌های اصیل ایرانی است که در طول قرن‌ها مایه افتخار ایرانیان بوده است. یکی از بخش‌های مهم در فرش دستباف، همانا بافت و مرمت (تکمیل) آن است که در مناطق شهری و روستاهای مناطق عشایری ما به عنوان یک شغل پویا و مولد در معیشت خانوار نقش حیاتی داشته و دارد. تربیت هنرمند بافتده و مرمت‌گری توانمند فرش و به تبع آن آموزش فرش با تحولات چند دهه اخیر در دنیا جدید با دگرگونی خاص خود باید روبرو شود. آموزش سینه به سینه استاد شاگردی، با توجه به گسترش سریع ارتباطات و تنوع شدید ابزار و امکانات تولید، از لحاظ سلائق و نیازهای بسیار متنوع لحظه ای در جوامع شرق و غرب اخیر تولید فرش در قالب‌ها و ساختار گذشته پاسخگوی نیاز جوامع امروزی نیست. آموزش دانشگاهی بافت و رفوگری فرش که در قالب نظام حرفه ای طراحی شده است می‌تواند علاوه بر برآورده نمودن این نیاز اساسی، ارتباط واقعی بین تکنیسین‌های فرش و کارگران بافتده را تأمین نماید. فارغ‌التحصیلان این رشته با مسلح شدن به علم روز در چرخه تولید فرش دستباف وارد شده و با شناسایی نقاط ضعف و قوت در فرآیند تولید سنتی فرش و آگاه شدن از نیازهای جامعه داخل و خارج در اندازه‌های انبوه و متنوع به بازارهای هدف عرضه نموده و باعث ارتقای هنر- صنعت فرش و توسعه اقتصادی و فرهنگی کشور شوند.

دوره کارشناسی حرفه ای فرش - بافت و رفوگری

قابلیت ها و مهارت های مشترک فارغ التحصیلان :

- الف - تجزیه و تحلیل رخدادها و ارایه راه حل بهینه
- ب - برنامه ریزی انجام کار و هدایت کار گروهی
- پ - مدیریت و آموزش افراد تحت سرپرستی و انتقال اطلاعات فنی
- ت - بهبود و مستندسازی فرایندهای انجام کار و ارایه گزارش نتایج فعالیت‌ها
- ث - کارآفرینی، خلق و راه اندازی عرصه‌های جدید کسب و کار
- ج - برقراری ارتباط موثر در محیط کار
- ج - برنامه ریزی به منظور رعایت الزامات بهداشت، ایمنی و محیط زیست (HSE)
- ح - برنامه ریزی به منظور رعایت اخلاق حرفه ای
- خ - تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری بخردانه
- د - تفکر نقادانه و اقتضایی
- ذ - خلاقیت و نوآوری

قابلیت‌ها و توانمندی‌های حرفه‌ای فارغ التحصیلان :

- ۱ - کارشناسی بافت و مرمت‌گری فرش
- ۲ - چله کشی و چله دوانی فرش
- ۳ - بافندگی فرش
- ۴ - نظارت فنی در تولید فرش
- ۵ - طراحی، نصب و راه اندازی کارگاه‌های بافت و مرمت و تکمیل فرش
- ۶ - ارائه آموزش‌های مربوط به تولید و کنترل کیفی بافت و مرمت فرش
- ۷ - همکاری در طرح‌ها و پروژه‌های تحقیقاتی و مطالعاتی فنی و حرفه ای فرش دستیاف
- ۸ - مشاوره و راهنمایی هنری به تولید کنندگان و تجار

مشاغل قابل احراز:

- ۱ - کارشناس بافت فرش دستیاف
- ۲ - کارشناس مرمت و رفوی فرش دستیاف
- ۳ - مدیر کارگاه بافندگی و رفوگری فرش
- ۴ - رئیس واحد خط تولید فرش در مجتمع‌های کارگاهی فرش
- ۵ - رفوگر فرش‌های فرسوده و قدیمی (موزه ای و عتیق)
- ۶ - دستیار پژوهشگر و محقق فرش
- ۷ - مروج و ناظر فنی تولید فرش

دوره کارشناسی حرفه ای فرش- بافت و رفوگری

ضوابط و شرایط پذیرش دانشجو: (رشته تحصیلی دیپلم - گواهی سلامت...):

- ۱- دارا بودن مدرک تحصیلی کاردانی مرتبط و سایر رشته ها به شرط گذراندن دروس جیرانی
- ۲- دارا بودن شرایط عمومی تحصیل در نظام آموزش عالی
- ۳- داشتن سلامت کامل جسمانی و روحی

طول و ساختار دوره :

دوره کارشناسی حرفه ای مبتنی بر نظام واحدی و متشكل از مجموعه ای از دروس نظری و مهارتی است و با توجه به قابلیت ها و مهارت های مشترک و حرفه ای به ۲ بخش «آموزش در مرکز مجری» و «آموزش در محیط کار» تقسیم می شود. مجموع واحدهای هر دوره بین ۶۵ تا ۷۰ واحد و مجموع ساعات آن ۱۷۰۰ تا ۲۰۰۰ ساعت می باشد که در طول حداقل ۲ و حداکثر ۳ سال قابل اجرا است. این دوره به دو روش نیمسالی و پودمانی اجرا می شود. طول هر ترم تحصیلی ۱۶ هفته و معادل یک نیم سال تحصیلی است ..

۱. آموزش در مرکز مجری :

بخش آموزش در مرکز مجری شامل ۶۰ تا ۶۵ واحد، معادل ۱۲۰۰ تا ۱۵۰۰ ساعت است.
هر واحد نظری معادل ۱۶ ساعت، هر واحد آزمایشگاهی معادل ۳۲ ساعت، هر واحد کارگاهی و پژوهه معادل ۴۸ ساعت است. در موارد خاص دروس آزمایشگاهی و کارگاهی یک واحدی را می توان به ترتیب ۴۸ و ۶۴ ساعت در نظر گرفت.

۲. آموزش در محیط کار:

این بخش از آموزش عبارت است از مجموعه فعالیت هایی که دانشجو به منظور تسلط عملی و درک کاربردی از آموخته های خود در آغاز، حین و پایان دوره تحصیلی، در محیط کار واقعی انجام می دهد. این بخش شامل یک درس کاربینی و ۲ درس کارورزی در مجموع به میزان ۵ واحد، معادل ۵۱۲ ساعت است. هر واحد کاربینی معادل ۳۲ ساعت و هر واحد کارورزی معادل ۱۲۰ ساعت می باشد.

جدول مقایسه ای جهت گیری نظری و مهارتی دروس بر حسب ساعت (بدون احتساب دروس عمومی) :

نوع درس	جمع ساعت	درصد	درصد استاندارد
نظری	۵۶۰	۲۷	۴۰
مهارتی	۱۵۲۰	۷۳	۶۰
جمع	۲۰۸۰	۱۰۰	

دوره کارشناسی حرفه ای فرش - بافت و رفوگری

جدول استاندارد تعداد واحدهای درسی:

برنامه مورد نظر	استاندارد(تعداد واحد)	دروس
۹	۹	عمومی (مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی)
۶	۶	مهارت های مشترک
۸	۴ - ۸	پایه
۱۵	۱۴ - ۲۰	*اصلی
۲۷	۲۲ - ۳۰	*تخصصی
-	حداکثر ۶ واحد از دروس تخصصی	اختیاری (درصورت لزوم)
۱	۱	کاربینی
۲	۲	کارورزی ۱
۲	۲	کارورزی ۲
۷۰	۶۵ - ۷۰	جمع کل

فصل دوم

جداول دروس

دوره کارشناسی حرفه ای فرش - بافت و رفوگری

جدول دروس عمومی:

ردیف	شماره درس	نام درس	تعداد واحد	ساعت			پیش نیاز
				نظری	عملی	جمع	
۱		یک درس از گروه درس «مبانی نظری اسلام» ^۱	۲	-	۲۲	۳۲	-
۲		یک درس از گروه درس « انقلاب اسلامی» ^۲	۲	-	۲۲	۳۲	-
۳		یک درس از گروه درس « تاریخ تمدن اسلامی» ^۳	۲	-	۲۲	۳۲	-
۴		تریبیت بدنی ۲	۱	-	۳۲	۳۲	-
۵		یک درس از گروه درس « آشنایی با منابع اسلامی» ^۴	۲	-	۳۲	۳۲	-
جمع							
			۹	۱۲۸	۲۲	۱۶۰	-

۱. گروه درس « مبانی نظری اسلام » شامل دروس (۱- اندیشه اسلامی (۱)-۲- اندیشه اسلامی (۲)-۳- انسان در اسلام-۴- حقوق اجتماعی و سیاسی در اسلام) مطابق مصوبه جلسه ۵۴۲ شورای عالی انقلاب فرهنگی است.

۲. گروه درس « انقلاب اسلامی » شامل دروس (۱- انقلاب اسلامی (۱)-۲- آشنایی با قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران-۳- اندیشه سیاسی امام خمینی (ره) مطابق مصوبه جلسه ۵۴۲ شورای عالی انقلاب فرهنگی و ۴. درس آشنایی با دفاع مقدس مصوب جلسه ۷۷۷ مورخ ۱۳۸۹/۱۱/۹ شورای برنامه ریزی آموزش عالی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری است

۳. گروه درس « تاریخ تمدن اسلامی » شامل دروس (۱- تاریخ فرهنگ و تمدن اسلامی-۲- تاریخ تحلیلی صدر اسلام-۳- تاریخ امامت) مطابق مصوبه جلسه ۵۴۲ شورای عالی انقلاب فرهنگی است.

۴. گروه درس « آشنایی با منابع اسلامی » شامل دروس (۱- تفسیر موضوعی قرآن-۲- تفسیر موضوعی نهج البلاغه) مطابق مصوبه جلسه ۵۴۲ شورای عالی انقلاب فرهنگی است.

* دانشجویان اقلیت های دینی می توانند دروس مورد نظر خود را بدون هیچ محدودیتی از بین کلیه دروس معارف اسلامی انتخاب کرده و بگذرانند. مطابق مصوبه جلسه ۵۴۲ شورای عالی انقلاب فرهنگی است.

دوره کارشناسی حرفه ای فرش - بافت و رفوگری

جدول دروس جبرانی:

ساعت			تعداد واحد	نام درس	شماره درس	ردیف
جمع	عملی	نظری				
۳۲	-	۳۲	۲	آشنایی با هنرهای دستی ایران		۱
۴۸	۳۲	۱۶	۲	رنگ شناسی		۲
۳۲	-	۳۲	۲	شناخت سبک های فرش		۳
۳۲	-	۳۲	۲	ارزیابی کیفی فرش		۴
۱۴۴	۳۲	۱۱۲	۸	جمع		

* سرفصل دروس جبرانی ضمیمه برنامه درسی است. ارایه تعداد واحد دروس جبرانی (سقف واحد) بر اساس ضوابط دانشگاه جامع علمی-کاربردی تعیین می شود.

جدول دروس مهارت های مشترک :

پیش نیاز	ساعت			تعداد واحد	نام درس	شماره درس	ردیف
	جمع	عملی	نظری				
-	۳۲	-	۳۲	۲	مدیریت منابع انسانی		۱
-	۳۲	-	۳۲	۲	مهارت های مسئله یابی و تصمیم گیری		۲
-	۳۲	-	۳۲	۲	مدیریت مراکز و سازمان های هنری		۳
-	۹۶	-	۹۶	۶	جمع		

دوره کارشناسی حرفه ای فرش - بافت و رفوگری

جدول دروس پایه:

ردیف	شماره درس	نام درس	تعداد واحد	ساعت			ردیف
				جمع	عملی	نظری	
۱		مبانی سواد بصری	۲	۶۴	۴۸	۱۶	-
۲		شناخت و ارزیابی طرح و نقشه فرش	۲	۳۲	-	۳۲	-
۳		شناخت و ریشه یابی طرح ها و نقوش فرش	۲	۳۲	-	۳۲	-
۴		فرش و دکوراسیون داخلی	۲	۳۲	-	۳۲	-
		جمع	۸	۱۶۰	۴۸	۱۱۲	

جدول دروس اصلی:

ردیف	شماره درس	نام درس	تعداد واحد	ساعت			ردیف
				جمع	عملی	نظری	
۱		تاریخ فرش ایران و جهان	۲	۳۲	-	۳۲	-
۲		مدیریت تولید در کارگاههای فرش	۲	۳۲	-	۳۲	تاریخ فرش ایران و جهان
۳		اقتصاد فرش	۲	۳۲	-	۳۲	-
۴		اصول بازاریابی فرش	۲	۳۲	-	۳۲	-
۵		شناخت بازارهای جهانی فرش دستباف	۲	۳۲	-	۳۲	اصول بازاریابی فرش
۶		زبان تخصصی پیشرفته	۲	۳۲	-	۳۲	تاریخ فرش ایران و جهان
۷		کارگاه بافت قالی (۱)	۳	۱۱۲	۹۶	۱۶	-
		جمع	۱۵	۳۰۴	۹۶	۲۰۸	

